

Kainuun yrittäjyyskasvatusstrategia

- Yrittäjyyskasvatuksen painotukset ja tavoitteet Kainuussa

kuva: Laura Kinnunen

VISIO: Elinvoimainen ja yritteliäs Kainuu

Arvot	<ul style="list-style-type: none">• Yritteliäisyys• Sinnikkyys• Vastuullisuus• Rohkeus• Tavoitteellisuus
Asenne	<ul style="list-style-type: none">• Avoin suhtautuminen, uskallus ja uteliaisuus yrittäjyyskasvatukseen → innovatiivisuus• Yksilön ja yhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen• Epävarmuuden ja keskeneräisyyden sietäminen → virheistä oppiminen → uudelleen yrittäminen• Halu toimia aktiivisena yhteisön jäsenenä omalla, yksilöllisellä tavalla• Yhteistyö
Toiminnan tavoitteet Kainuussa	<ul style="list-style-type: none">• Yrittäjyyskasvatuksen ehjä polku varhaiskasvatuksesta korkea-asteelle → kaikilla yhdenvertainen mahdollisuus yrittäjyyskasvatukseen paikkakunnasta riippumatta• Maakunnallinen yrittäjyyskasvatustoimija/maakunnallinen y-tiimi• Kaupunki-/kuntakohtaiset suunnitelmat yrittäjyyskasvatusta varten → koulu-/yksikkökohtaiset suunnitelmat yrittäjyyskasvatusta varten• Yrittäjyyskasvatuksen vuosikello (koulu/yksikkö → luokka/ryhmä)• Maakunnallisesti koordinoitua koulutusta ja verkostot (yhteiset projektit yms.) opettajien työn tueksi• Sähköinen alusta hyvien työkalujen, käytänteiden ja vinkkien jakamista varten• Maakunnalliset tapahtumat yhteistyössä alueen yritysten kanssa• Maakunnallinen yrittäjyyskasvatuksen mittaristo arvioinnin tueksi
Pedagogiikka	<ul style="list-style-type: none">• Yrittäjyyskasvatuksen näkeminen tapana toimia ja työkaluna OPS:n tavoitteiden saavuttamisessa• Vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistaminen ja hyödyntäminen• Edistää arvojen ja asenteiden toteutumista lasten ikätasoon sopivalla tavalla• Ottaa opetuksessa huomioon yrittäjyyskasvatuksen ehjän polun sekä maakunnalliset painotusalueet lasten ikätasoon sopivalla tavalla• Hallittu kokonaisuus: aloittaminen - työstäminen - arviointi – päättäminen - kehittäminen• Alueellisten yritysten panos kunnan elinvoiman ja laadukkaan opetuksen/kasvatuksen tukena

Arviointi ja kehittäminen	<p>Arviointia ja kehittämistä toteutetaan suunnitelmallisesti eri tasoilla (oppija – opettaja – oppilaitos – johto – kunta - maakunta)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toimivien yhteisten arviointimenetelmien löytäminen ja mittariston laadinta (laadun ja toiminnan seuranta, yrittäjyyskasvatuksen vaikutusten osoittaminen) • Painotusalueaulukon päivittäminen ja toiminnan kehittäminen osana maakunnallista yrittäjyyskasvatuksen koordinoitua työtä
----------------------------------	---

Hyödynnä näitä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitosten/kuntien Y-tiimit • Yrittäjyyskasvatuksen aluetoimija (koulutukset, sparraus) • Opettajien hyvien käytänteiden jakaminen (vertaistuki, mentorointi) • Oppilaiden hyvien käytänteiden jakaminen osana oppimista • NY-ohjelmat • Yrittäjyyskasvatuksen ideavihko varhaiskasvatukseen • 4H • Paikalliset yritysmentorit, YES-kummit, alumnit • TAT:n oppimiskokonaisuudet • (Paikalliset) yrittäjäjärjestöt • Tralla.fi -sivusto • Muut linkit ja kirjallisuus
-----------------------	---

Linkkejä ja kirjallisuutta	<p>Pedagogiikka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opettajan opas yrittäjyyspedagogiikkaan (https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/sy_opettajan_opas_yrittajyyspedagogiikkaan_a4.pdf) • Mun maailma – Laaja-alaisen osaamisen työkirja (https://yesverkosto.fi/wp-content/uploads/2019/10/Mun_maailma_tyokirja.pdf) • Uskalla innostua opettajan opas yrittäjyysosaamiseen (https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/sy_opettajan_opas_yrittajyysosaamiseen.pdf) • Lackeus, M. (https://www.academia.edu/40536537/BGP_Entrepreneurship_in_Education) <p>Käytännön työkalut toteutukseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NY-ohjelmat (https://nuoriyrittajyys.fi/ohjelmat/) • 4H ohjelmat (https://4h.fi/tekemista/4h-akatemia/) • TAT-materiaali (https://www.tat.fi/opettaja/) • Yrittäjyyskasvatuksen ideavihko varhaiskasvatukseen (https://tralla.fi/tuotekortit/yrittajyyskasvatuksen-ideavihko-varhaiskasvatukseen/) • Toiminnallisia menetelmiä yritysvierailuihin (https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/toiminnallisia_menetelmia.pdf) • Tralla (www.tralla.fi) • Kainuun yrittäjyyskasvatusstrategia pähkinänkuoressa https://youtu.be/H7xI0IfCc8
-----------------------------------	--

Johdon ja yrittäjyyskasvatuksen arvioinnin sekä kehittämisen tueksi:

- Yrittäjyyskasvatuksen työkirja (https://yesverkosto.fi/wp-content/uploads/2019/02/YES_Yrittajyyskasvatuksen_tyokirja_2018.pdf)
- Yrittäjyyskasvatuksen kehittämisen työkirja (https://yesverkosto.fi/wp-content/uploads/2019/02/Yrittajyyskasvatuksen_kehittamisen_tyokirja.pdf)
- Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo (opettajat ja rehtorit, perus ja toinen aste, (www.lut.fi/koke/mittaristo))
- Testi: Millainen yrittäjyyskasvattaja olet? (<https://yesverkosto.fi/materiaalit/millainen-yrittajyyskasvattaja-olet-testi>)
- Yrittäjyystesti (<https://yesverkosto.fi/materiaalit/yrittajyystesti>)
- Where Should I Begin? How Could I Develop? (https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/61920/Where%20should%20I%20begin,%20how%20could%20I%20develop%20-%20Handbook%20for%20teachers_pdfA.pdf?sequence=2)
- Kainuun Yrittäjyyskasvatusstrategian runko ja toimintaa ohjaavat periaatteet <https://tralla.fi/tuotekortit/kainuun-yrittajyyskasvatusstrategian-runko/>

Kainuun yrittäjyyskasvatuksen painotusalueet

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Vaka ja Esiopetus	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Päiväkoti-yritysyhteistyö
Johto	<p>Resurssit</p> <p>Yrittäjyyskasvatuksen vuosikellon täyttäminen ja käyttöön ottaminen</p> <p>Opettajien kannustaminen ja tukeminen</p> <p>Yrittäjämäiseen pedagogiikkaan ja yrittäjyyskasvatukseen perehtyminen</p> <p>Palkitseminen (innovaatio/keksintö/innostuneisuus)</p>	<p>Yhteisesti sovitut tapahtumat tms. kirjataan yrittäjyyskasvatuksen vuosikelloon</p> <p>Nimetä yrittäjyyskasvatuksen vastuuhenkilö(t)</p>	<p>Toimiva, helposti lähestyttävä yritysverkosto</p> <p>Vierailijoiden ja vierailujen merkitseminen yrittäjyyskasvatuksen vuosikelloon</p>

-6 v.	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Päiväkoti-yritysyhteistyö
Henkilöstö	<p>Eri ammattien esitleminen lapsille innostavalla ja kiinnostavalla tavalla</p> <p>Lasten aloitteiden ja mielenkiinnonkohteiden huomioiminen toiminnassa</p> <p>Leikin/oppimiskokonaisuuksien syventäminen ryhmän tarpeiden ja mielenkiinnonkohteiden mukaan</p> <p>Kiertotalouden/kestävän kehityksen merkitykseen tutustuminen</p> <p>Valmentava työskentelyote = yrittäjämäinen pedagogiikka</p>	<p>Teemoihin ja juhlapäiviin liittyvät projektit esim. esitysten valmistelu, leivonta, askartelu</p> <p>Omatoimisuuteen ohjaaminen --> roolien ja vastuiden jakaminen/antaminen lapsille</p> <p>Pedagogisen dokumentoinnin hyödyntäminen projektin/tapahtuman prosessin kuvaamisessa ja arvioinnissa</p> <p>Projektien tavoitteista ja tuloksista keskusteleminen ja arvioiminen yhdessä lasten kanssa --> toiminnan tavoitteellisuuden ymmärtäminen</p>	<p>Retkien ja vierailujen kytkeminen osaksi oppimiskokonaisuuksia ja projekteja</p> <p>Lähiympäristön ja paikallisuuden korostaminen</p> <p>Huoltajien ammattiesittelyt</p> <p>Yritys vierailut/vierailijat</p>

	<i>Yrittäjyyskasvatuksen ideavihko</i> <i>NY: Meidän perheemme (esiopetus)</i>		
Lapsi	Saa kokemuksia yhteisistä oppimiskokonaisuuksista leikin ja toiminnallisuuden avulla Oppii kertomaan itseään kiinnostavista asioista ja haluaa perehtyä niihin yhdessä muiden kanssa	Saa kokemuksia ryhmän yhteisistä projekteista ja tapahtumista Haluaa toimia aktiivisesti yhteisten projektien ja tapahtumien työstämisessä	On kiinnostunut ympäristöstään ja haluaa tutustua lähiympäristöön Tutustuu toimintavuoden aikana lähiympäristön lisäksi ainakin yhteen paikalliseen yritykseen

Perusopetus

Perusopetus	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Koulu-yritysyhteistyö
Johto	<p>Resurssit</p> <p>Yrittäjyyskasvatuksen vuosikellon täyttäminen ja käyttöön ottaminen</p> <p>Opettajien kannustaminen ja tukeminen</p> <p>Yrittäjämäiseen pedagogiikkaan ja yrittäjyyskasvatukseen perehtyminen</p> <p>Palkitseminen (innovaatio/keksintö/innostuneisuus)</p>	<p>Yhteisesti sovitut tapahtumat tms. kirjataan yrittäjyyskasvatuksen vuosikelloon</p> <p>Nimetä yrittäjyyskasvatuksen vastuuhenkilö(t)</p>	<p>Toimiva, helposti lähestyttävä yritysverkosto</p> <p>Vierailijoiden ja vierailujen merkitseminen yrittäjyyskasvatuksen vuosikelloon</p>

7-8 v.	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Koulu-yritysyhteistyö
Opettaja	<p>Roolileikin ja toiminnallisen oppimisen hyödyntäminen</p> <p>Oppimiskokonaisuuksien syventäminen ryhmän tarpeiden ja mielenkiinnonkohteiden mukaan toiminnallisen oppimisen ja roolileikin avulla</p> <p>Kiertotalouden/kestävän kehityksen merkitykseen tutustuminen</p> <p>Luokkademokratia</p> <p>Kannustetaan oppilaita kertomaan omista mielenkiinnon kohteistaan ja huomioidaan niitä toiminnassa</p> <p>Valmentava työskentelyote = yrittäjämäisen pedagogiikan hyödyntämistä</p>	<p>Teemoihin ja juhlapäiviin liittyvät projektit esim. esitysten valmistelu, leivonta, askartelu</p> <p>Omatoimisuuteen ja tavoitteellisuuteen ohjaaminen --> roolien ja vastuiden jakaminen/antaminen lapsille</p> <p>Projektien tavoitteista ja tuloksista keskusteleminen ja arvioiminen yhdessä lasten kanssa dokumentteja hyödyntäen --> toiminnan tavoitteellisuuden ymmärtäminen</p>	<p>Retkien ja vierailujen kytkeminen osaksi oppimiskokonaisuuksia, projekteja ja toiminnallista oppimista</p> <p>Lähiympäristön ja paikallisuuden korostaminen ja arvostaminen</p> <p>Ammattiesittelyt (ensisijaisesti huoltajien)</p> <p>Yritys vierailut/vierailijat</p>

	Yrittäjyyskasvatuksen ideavihko NY: Minä+Sinä=Me (2. lk) Tralla.fi		
Oppilas	<p>Oppii kertomaan mielenkiinnon kohteistaan ja haluaa perehtyä niihin yhdessä</p> <p>Saa mahdollisuuden vaikuttaa (luokkademokratia)</p> <p>Harjoittelee asettamaan toiminnalleen tavoitteita ja arvioimaan omaa toimintaansa</p> <p>Saa lukuvuoden aikana kokemuksen ainakin yhdestä oppimiskokonaisuudesta</p>	<p>Saa lukuvuoden aikana kokemuksen ainakin yhdestä yhteisestä projektista/tapahtumasta</p> <p>Haluaa toimia aktiivisesti yhteisen projektin/tapahtuman työstämisessä</p> <p>Oppii ottamaan taitoihinsa sopivaa vastuuta</p> <p>Alkaa tunnistaa vahvuuksiaan ja kehittämisen kohteitaan --> hyödyntää vahvuuksiaan ja opettelee uusia taitoja</p>	<p>On kiinnostunut ympäristöstään, haluaa saada lisää tietoa ja haluaa tutustua lähiympäristöön</p> <p>Tutustuu toimintavuoden aikana muun ympäristön lisäksi ainakin yhteen paikalliseen yritykseen</p> <p>Huomaa mitä eri ammattikuntien edustajat työssään tekevät ja miten heidän työnsä vaikuttaa</p>

9-10 v.	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Koulu-yritysyhteistyö
Opettaja	<p>Oppilaiden vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistaminen ja määrätietoinen hyödyntäminen osana oppimiskokonaisuuksia</p> <p>Oppilaiden mielenkiinnonkohteisiin tarttuminen ja tiedon syventäminen</p> <p>Ajankohtaisiin asioihin tarttuminen</p> <p>Valmentava työskentelyote = yrittäjämäisen pedagogiikan hyödyntämistä</p> <p>NY: Meidän yhteiskuntamme (4. lk) Tralla.fi</p>	<p>Projektit ja tapahtumat ovat aktiivisesti osana toimintaa</p> <p>Hyödynnetään oppilaiden vahvuuksia ja harjoitellaan yhteistyön tekemistä</p> <p>Opettaja kannustaa ja rohkaisee tekemiseen valmentavalla otteella</p> <p>Opettaja sallii epäonnistumiset ja tukee oppilasta pääsemään haasteiden yli --> tärkeintä tekemisessä on oppiminen</p>	<p>Retkien ja vierailujen kytkeminen osaksi oppimiskokonaisuuksia, projekteja ja toiminnallista oppimista</p> <p>Lähiympäristön ja paikallisuuden korostaminen ja arvostaminen</p> <p>Ammattiesittelyt koululla (koulun henkilöstö ja virtuaaliset ammattiesittelyt)</p> <p>Yritys vierailut/vierailijat</p>
Oppilas	Pitkäjänteiseen työskentelyyn oppiminen	Pitkäjänteinen ja tavoitteellinen toiminta yhdessä muiden kanssa	On kiinnostunut ympäristöstään, haluaa saada lisää tietoa ja haluaa tutustua ympäristöön

	<p>Opiskelutaitojen kehittyminen (itsenäinen työskentely, tiedon haku, suurempien kokonaisuuksien hallinta)</p> <p>Ongelmanratkaisutaitojen kehittyminen</p> <p>Aktiivinen, yhteistoiminnallinen ja demokraattinen toiminta</p> <p>Asiayhteyksien syvällisempi ymmärtäminen ja avarakatseisuus</p> <p>Tietoisuus omista vahvuuksista ja kehittämiskohteista --> vahvuuksien hyödyntäminen ja uusien taitojen opettelu</p> <p>Tavoitteiden asettaminen ja oman toiminnan arviointi</p>	<p>Rohkeus toimia itsenäisesti ja ennakkoluulottomasti</p> <p>Kyky sietää pettymyksiä ja yrittää uudelleen</p>	<p>Tutustuu toimintavuoden aikana muun ympäristön lisäksi ainakin yhteen paikalliseen yritykseen</p> <p>Huomaa mitä eri ammattikuntien edustajat työssään tekevät ja miten heidän työnsä vaikuttaa</p>
--	--	--	--

11-12 v.	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Koulu-yritysyhteistyö
Opettaja	<p>Ainerajat ylittäviä oppimiskokonaisuuksia</p> <p>Yhteistyö muiden opettajien kanssa</p> <p>Oppilaiden vahvuuksien ja kehittämiskohteiden tunnistaminen ja määrätietoinen hyödyntäminen osana oppimiskokonaisuuksia</p> <p>Oppilaiden mielenkiinnonkohteisiin tarttuminen ja tiedon syventäminen</p> <p>Ajankohtaisiin asioihin tarttuminen</p> <p>Valmentava työskentelyote = yrittäjämäisen pedagogiikan hyödyntämistä</p>	<p>Projektit ja tapahtumat ovat aktiivisesti osana toimintaa tukien oppilaiden oppimista</p> <p>Hyödynnetään oppilaiden vahvuuksia ja harjoitellaan yhteistyön tekemistä (myös muiden luokkien kanssa)</p> <p>Opettaja kannustaa ja rohkaisee tekemiseen valmentavalla otteella</p> <p>Opettaja sallii epäonnistumiset ja tukee oppilasta pääsemään haasteiden yli --> tärkeintä tekemisessä on oppiminen</p>	<p>Retkien ja vierailujen kytkeminen osaksi oppimiskokonaisuuksia, projekteja ja toiminnallista oppimista</p> <p>Ottaa rohkeasti yhteyttä alueen yrittäjiin ja hyödyntää vierailijoita/vierailuja aktiivisesti osana oppimista</p> <p>Lähiympäristön ja paikallisuuden korostaminen ja arvostaminen</p> <p>Ammattiesittelyt koululla (koulun henkilöstö ja virtuaaliset ammattiesittelyt)</p>

	<p>Opettaja sietää epävarmuutta</p> <p>NY: Pikkuyrittäjät (5. lk) Tralla.fi</p>		
Oppilas	<p>Oppimisesta iloitseminen</p> <p>Kaverin kannustaminen ja tavoitteiden saavuttaminen yhdessä</p> <p>Pitkäjänteinen ja määrätietoinen työskentely uuden oppimisessa aiemmin hankittuja tietoja ja taitoja hyödyntäen</p> <p>Tietoisuus omista vahvuuksista ja kehittämiskohteista --> vahvuuksien hyödyntäminen ja uusien taitojen opettelu</p>	<p>Pitkäjänteinen, tavoitteellinen ja itsenäinen toiminta itsenäisesti/yhdessä muiden kanssa opittuja tietoja ja taitoja hyödyntäen</p> <p>Kyky neuvotella ja toimia aidosti yhteistyössä erilaisissa ryhmissä muita kannustaen</p> <p>Rohkeus toimia itsenäisesti ja ennakkoluulottomasti</p> <p>Kyky sietää pettymyksiä ja yrittää uudelleen</p>	<p>On aktiivisesti kiinnostunut ympäristöstään, haluaa saada lisätietoa ja haluaa tutustua ympäristöön</p> <p>Tutustuu toimintavuoden aikana muun ympäristön lisäksi ainakin yhteen paikalliseen yritykseen</p> <p>Tietoisuus ympäröivien asioiden ja ilmiöiden vaikutuksesta toisiinsa</p> <p>TAT: Yrityskylä (6.lk)</p>

13-15 v.	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Koulu-yritysyhteistyö
Opettaja	<p>Valmentava työskentelyote = yrittäjämäisen pedagogiikan hyödyntämistä</p> <p>Ainerajat ylittäviä oppimiskokonaisuuksia</p> <p>Pitkäkestoiset oppimiskokonaisuudet</p> <p>CV:n ja työhakemuksen laatiminen</p> <p>NY: Oma juttu (7. lk) NY: Oma talous (8. lk) NY: Vuosi yrittäjänä (vap. val.) Tralla.fi</p>	<p>Valmentava työskentelyote = yrittäjämäisen pedagogiikan hyödyntämistä</p> <p>Ajan varaaminen projekteille ja tapahtumille</p> <p>Yrittäjyyskasvatuksen integroiminen eri oppiaineisiin</p> <p>Opettajien välinen yhteistyö</p>	<p>Yhteisen suunnitelman mukaan toimiminen</p> <p>Ottaa rohkeasti yhteyttä alueen yrittäjiin ja hyödyntää vierailijoita/vierailuja aktiivisesti osana oppimista</p>
Oppilas	<p>Oppimistaitojen harjaannuttaminen eri oppiaineissa</p>	<p>Kyky soveltaa opittua luovalla tavalla</p>	<p>Huomaa mitä eri ammattikuntien edustajat työssään tekevät ja miten heidän työnsä vaikuttaa</p>

	<p>Omien vahvuuksien ja kehittämiskohteiden realistinen hahmottaminen --> vahvuuksien hyödyntäminen ja uusien taitojen opettelu</p> <p>Halu kehittyä ja tukea muiden kehittymistä</p> <p>Halu tunnistaa omat vahvuudet ja löytää "oma juttu"</p>	<p>Kyky ja rohkeus toimia itsenäisesti sekä erilaisissa ryhmissä aidosti neuvotellen ja yhteistyötä tehden</p> <p>Vahvuuksien aktiivinen hyödyntäminen</p> <p>Omien resurssien ymmärtäminen</p> <p>Kyky sietää pettymyksiä, oppia virheistä ja yrittää uudelleen--> uusien asioiden rohkea opetteleminen</p> <p>Mahdollisuus valita yrittäjyyskasvatus valinnaisena kurssina</p>	<p>Aktiivinen toiminta oman ympäristön kehittämiseksi yhteistyön avulla</p> <p>TET-jaksot</p> <p>Ysien viikko (tutustuminen jatko-opintomahdollisuuksiin)</p> <p>4H yritystoimintaan tutustuminen (8. lk) 4H Ajokortti työelämään (9. lk) TAT: Yrittäjäkylä (9. lk)</p>
--	---	---	--

Ammattiopisto

KAO	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Oppilaitos-yritysyhteistyö
<p>Johto</p>	<p>Resurssien varmistaminen</p> <p>Työaika</p> <p>Vastuuttaminen (alojen yhteinen tiimi/vastuuhenkilöt)</p> <p>Yrittäjyyskasvatus toimintasuunnitelmassa (vuosikello) → toimeenpano PESU (pedagoginen suunnittelija)</p> <p>Yrittäjyyspolku suuntautumisvaihtoehtona</p>	<p>Osallistuminen tapahtumiin ja leirien aloitukseen</p> <p>Vuosityöaikasuunnitelmien tekeminen, työnkuvien jakaminen</p>	<p>Oman verkoston tiedottaminen tapahtumista ja NY-toiminnasta.</p> <p>Yrittäjyyspolulla olevien yhteistyökumppaneiden sopiminen</p>

	Pedagogiikan jalkauttaminen kaikille Arviointi ja kehittäminen Tutor-opettajat		
KAO	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Koulu-yritysyhteistyö
Opettaja	<p>Yrittäjyyskasvatuspedagogiikan hallinta ja käyttö osana ammatillisten sisältöjen ja työelämätaitojen opetusta</p> <p>Rohkaisee vahvuuksien hyödyntämiseen ja ideoiden viemisen käytäntöön</p> <p>Yhteistyö muiden alojen opettajien kanssa</p> <p>Antaa esimerkin yrittäjyysmyönteisestä asenteesta opiskelijoille sekä edistää sitä viestinnän avulla</p> <p>NY: Vuosi Yrittäjänä Tralla.fi Taitaja 9 ja Taitaja-kisat Yrityshyvä-kilpailut</p>	<p>Opettaja suunnittelee opetuksen projektilähtöisesti</p> <p>Opettaja valmentaa ja kannustaa taustalla</p> <p>Oma ohjaajan rooli tiedottamisessa ja kannustamisessa, innostamisessa</p> <p>NY: 24H NY: Minicamp Circula® -peli</p> <p>Yhteisten projektien/tapahtumien toteuttaminen mm. Maalaismarkkinat, Laitumelle lasku</p>	<p>Perehtyy alueen työmarkkinoihin ja kiinnittää opiskelijoiden huomion opintojen jälkeiseen työllistymiseen Kainuussa.</p> <p>Verkottaja</p> <p>Asiakaslähtöiset projektit: yhteistyöprojektit yritysten kanssa alihankintaprojektit yrityksiin työpalvelut yrityksille ja yksityisille tapahtumien järjestäminen</p> <p>Yritysvierailut/-vierailijat, mentorointi</p> <p>Koulutukset yrityksiin</p> <p>Osaamisen hankkiminen työpaikalla (koulutusoppiminen/oppisopimus)</p> <p>NY-Alumnit</p> <p>Korkeakoulu yhteistyö</p>
Opiskelija	<p>Vastuullisuus omasta toiminnasta oppijana</p> <p>Vahvuuksien kehittäminen omalla ammattialalla</p> <p>Ammatti-identiteetin vahvistaminen</p> <p>Mahdollisuus testata liikeideaa ja työllistää itsensä</p>	<p>Oman ammattialan taitojen vahvistaminen ja testaaminen aidossa työelämäympäristössä tai omassa yrityksessä tai projekteissa</p> <p>Saa kokemuksen yritysideoita kehittämistä ja toimimisesta osana tiimiä</p>	<p>Koulutus/oppisopimusjaksot</p> <p>Mahdollisuus kehittää monialaisen yhteistyön kautta työelämä- ja kädentaitoja</p> <p>NY-yritykselle saadut toimeksiannot</p>

			Väyläopinnot korkeakouluun
--	--	--	----------------------------

Lukio

Lukio	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Oppilaitos-yritysyhteistyö
Johto	<p>Resurssit</p> <p>Yrittäjyyskasvatuksen vuosikellon täyttäminen ja käyttöön ottaminen</p> <p>Opettajien kannustaminen ja tukeminen</p> <p>Yrittäjämäiseen pedagogiikkaan ja yrittäjyyskasvatukseen perehtyminen</p> <p>Palkitseminen (innovaatio/keksintö/innostuneisuus)</p>	<p>Yhteisesti sovitut tapahtumat tms. kirjataan yrittäjyyskasvatuksen vuosikelloon</p> <p>Nimetä yrittäjyyskasvatuksen vastuuhenkilö(t)</p>	<p>Toimiva, helposti lähestyttävä yritysverkosto</p> <p>Vierailijoiden ja vierailujen merkitseminen yrittäjyyskasvatuksen vuosikelloon</p>

Lukio	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Oppilaitos-yritysyhteistyö
Opettaja	<p>Toimii oppijalähtöisesti vahvistaen opiskelijoiden itsetuntoa ja yritteliäisyyttä</p> <p>Mahdollistaja (valmentava työote)</p> <p>Ainerajat ylittävä yhteistyö</p> <p>Hyödyntää aktiivisesti eri yrittäjyyskasvatuksen koulutus- ja arviointimateriaaleja osana oppimisprosessia</p> <p>Circula® -kiertotalouspeli NY: Oma talous haltuun</p>	<p>Ainerajat ylittävä yhteistyö</p> <p>Oppilaitosrajat ylittävä yhteistyö, esim. nuorempien oppilaiden ohjaaminen, kerhotoiminta</p> <p>Oman alueen mahdollisuuksien ja vahvuuksien näkyväksi tekeminen (esim. vierailut, tapahtumat, toimijat) → pitovoiman ja vetovoiman vahvistaminen</p> <p>NY: Minicamp NY: 24H-leiri</p>	<p>Yritysvierailut ja -vierailijat kytkettynä osaksi opintokokonaisuuksia → mitä osaamista yritys tarvitsee nyt ja tulevaisuudessa</p> <p>Opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksien kartoittaminen Kainuuseen opintojen jälkeen</p> <p>Alumnit</p> <p>Korkeakoulu-yhteistyö (esim. kurkistusopinnot)</p>

	NY: Vuosi Yrittäjänä Tralla.fi		
Opiskelija	<p>Kehittää yritteliästä asennetta ja aktiivista toimijuutta osana lukio-opintoja</p> <p>Hyödyntää vahvuuksiaan ja jatkaa itsensä määrätietoista kehittämistä</p> <p>Näkee mahdollisuuksia kouluttautumiseen ja työllistymiseen lukion jälkeen</p> <p>Tutustuu kiertotalouteen sekä kestävään kehitykseen ja mahdollisesti muihin megatrendeihin</p>	<p>Osallistuu oppiainerajat ylittävään kokonaisuuteen</p> <p>Vahvistaa ryhmässä toimimisen taitoja ja vastuun kantamista osana laajempaa projektia tai tapahtumaa</p> <p>Saa kokemuksen idean kehittämisestä hyödyntäen omia vahvuuksiaan ja resursseja (innovaatiot)</p> <p>Oppilaskuntatoiminta, tutortoiminta</p> <p>KV-projektit, TET-päivät</p>	<p>Tutustuu oman alueen työelämään ja sen tarpeisiin nyt ja tulevaisuudessa</p> <p>Pohtii aktiivisesti omaa työllistymistään jatko-opintojen jälkeen</p>

Korkea-aste

KAMK	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Oppilaitos-yritysyhteistyö
Johto	<p>Resurssit</p> <p>Koordinoitivastuut, esim. projektit, harjoittelut jne.</p> <p>Opettajien kannustaminen ja tukeminen cKAMK-menetelmän käytössä =pedagoginen toimintamalli</p> <p>Palkitseminen (innovaatio/keksintö/innostuneisuus)</p>	<p>Nimetä opiskelijayrittäjyydestä vastaavat henkilöt</p>	<p>Verkostot koulutuksen tukena</p> <p>Aluevaikuttavuuden edistäminen yhdessä sidosryhmien kanssa osana oppilaitoksen toimintaa ja alueellista kehittämistyötä</p>

	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Oppilaitos-yritysyhteistyö
Opettaja	<p>Tiimiopettajuus</p> <p>Opintojaksojen sisällöt ovat nykypäivän ja tulevaisuuden työelämätarpeet huomioivia</p> <p>Työelämälähtöiset oppimiskokonaisuudet ja/tai toimeksiannot</p> <p>cKAMK - menetelmä (connect, create, coach)</p> <p>Tuntee oppilaitoksen yrittäjyyttä tukevat työkalut ja sidosryhmät</p> <p>Opintojen henkilökohtaistaminen ja uraohjaus osana (tutor)opettajuutta</p> <p>Kannustaa, tukee ja rohkaisee opiskelijoita yksilölliselle yrittäjyyspolulle osana valmentavaa pedagogiikkaa</p> <p>NY: Vuosi Yrittäjänä Opinnollistaminen</p>	<p>Monialaiset, työelämälähtöiset projektit osana opintoja</p> <p>Oppilaitoksen TKI-toiminta</p>	<p>On perehtynyt alueen työllistymismahdollisuuksiin omalla toimialallaan</p> <p>Edistää aktiivisesti opiskelijoiden työelämäyhteyttä mm. opintojaksoihin kytkettävien toimeksiannoten kautta</p> <p>Tuo opiskelijoiden tietoon Kainuun työllistymismahdollisuuksia ja näin edistää työllistymistä alueelle</p> <p>Alumnit</p> <p>Työpaikkavierailut ja -vierailijat</p> <p>Ammatilliset verkostot ja sidosryhmät</p> <p>Opintomatkat</p>
	1. Oppimiskokonaisuudet	2. Projektit ja tapahtumat	3. Oppilaitos-yritysyhteistyö
Opiskelija	<p>Vastaa omien opintojen etenemisestä</p> <p>Hyödyntää työelämälähtöisyyttä asiantuntijarooliin kasvamisessa</p> <p>Ottaa vastuun asiantuntijarooliin kasvamisesta</p>	<p>Osallistuu ja toimii oppiainerajat ylittävässä kokonaisuudessa</p> <p>Työyhteisö- ja työelämätaidot</p> <p>Vahvistaa ryhmässä toimimisen taitoja ja vastuun kantamista osana laajempaa työelämälähtöistä projektia tai tapahtumaa</p>	<p>Tutustuu Kainuun tarjoamiin työllistymismahdollisuuksiin ja verkostoituu alueen toimijoiden kanssa osana opintojaan</p> <p>Työharjoittelu urasuunnittelun ja osaamisen kehittämisen tukena</p> <p>Työelämälähtöiset toimeksiannot, kehittämisprojektit ja -tehtävät</p>

	<p>Kykenee yrittäjämäiseen, kehittämismyönteiseen ja innovatiiviseen ajatteluun työelämäympäristössä</p> <p>Tuntee yrittäjyyden tukitoimia kampuksella ja osaa hyödyntää niitä jo opintojensa aikana</p> <p>Osaa etsiä luotettavaa tietoa yrittäjyyden tueksi</p> <p>Mahdollisuus toimia opiskelijayrittäjänä osana opintoja ja hyödyntäen vahvuuksiaan</p> <p>Osuuskuntatoiminta Innovaatioraati Yrityskiihdyttämö</p>	<p>Saa kokemuksen projektikokonaisuuden hallinnasta</p> <p>Saa kokemuksen idean kehittämisestä omaan alaan liittyen hyödyntäen vahvuuksiaan ja resursseja (innovaatiot)</p> <p>Oppilaskuntatoiminta, tutortoiminta</p> <p>KV-toiminta</p> <p>Rekrytointitapahtumat, esim. Expeditus Novus</p>	<p>Opinnäytetyö</p> <p>Siirtyminen työelämään</p>
--	--	---	---

Valmistumisen jälkeen

Valmistunut opiskelija tunnistaa Kainuun tarjoamia mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen, yrittäjyyteen ja jatkuvaan oppimiseen, mm. ammatilliset täydennyskoulutukset, AMK tai YAMK-tutkinnot, avoin AMK, Yrityskiihdyttämö.

Edistää omassa työssään maakunnallisen yrittäjyyskasvatuspolun toteutumista, esim. työharjoittelujen, oppilaitosvierailujen ja toimeksiantojen edustajana sekä toimii alumnina.